

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Kverulant v řízení – kdy jde ještě o právo, kdy o šikanu úřadu“

Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 12. listopadu 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Každý účastník řízení má právo domáhat se ochrany svých práv, podávat opravné prostředky a obracet se na úřady. V praxi se ale stále častěji objevují případy, kdy účastník toto právo zneužívá – podává desítky podání denně, zahlcuje úřad opakovanými žádostmi, stížnostmi nebo návrhy, které nemají reálný obsah, jen slouží k paralyzování chodu správního orgánu. Takové chování bývá označováno jako kverulantství. Pro úředníky je mimořádně obtížné rozeznat, kdy jde ještě o legitimní výkon práva a kdy už o šikanu úřadu, která vede k plýtvání zdroji, zdržování řízení a ohrožení práv ostatních účastníků. Správní řád, přestupkový zákon i obecné zásady procesního práva poskytují nástroje, jak s nadměrným či šikanózním výkonem práv naložit. Významnou roli hraje i judikatura správních soudů, která vymezuje hranice mezi ochranou práva účastníka a ochranou efektivy veřejné správy. Kverulantství se přitom může objevovat ve všech typech agend – od stavebních řízení po přestupkové agendy – a vždy vyvolává napětí mezi respektem k právům jednotlivce a povinností úřadu postupovat hospodárně, rychle a účelně. Seminář se zaměří na to, jak rozpoznat kverulantní chování, jak reagovat procesními prostředky, jak chránit úředníky před osobními útoky a jak nastavit komunikaci tak, aby byla profesionální, ale současně efektivní. Diskutována budou i etická dilemata a limity, které musí správní orgány respektovat, aby se samy nestaly nositeli svévolného či šikanózního jednání.

Po absolvování programu bude účastník schopen:

- vysvětlit pojem kverulantství v kontextu správního řízení
- rozlišit legitimní výkon práva od šikanózního jednání
- aplikovat správní řád a přestupkový zákon v těchto situacích
- identifikovat procesní možnosti obrany proti šikanózním podáním
- orientovat se v judikatuře správních soudů
- vyhodnotit proporcionalitu při zásahu proti účastníkovi
- chránit práva ostatních účastníků řízení
- připravit správně odůvodněná rozhodnutí a usnesení
- vést spisovou dokumentaci přehledně a transparentně
- nastavit vhodnou komunikační strategii vůči kverulantovi
- pracovat s psychologickými aspekty konfliktu
- předcházet vyhoření úředníků při práci s obtížnými účastníky
- spolupracovat s nadřízenými orgány a soudy
- zohlednit etická dilemata při omezování účastníka řízení
- vytvořit metodické postupy pro úřad při opakujících se případech

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:**1. Kverulantství v právním kontextu**

- Definice a znaky kverulantního jednání
- Rozlišení od legitimního výkonu práva
- Typické projevy kverulantství
- Psychologické pozadí chování
- Příklady z praxe úřadů
- Rozdíl mezi aktivním účastníkem a kverulantem
- Rizika pro průběh řízení
- Vliv na důvěru veřejnosti

2. Právní rámec a obecné zásady

- Správní řád a jeho zásady
- Přestupkový zákon
- Obecné zásady procesního práva
- Povinnost šetřit práva účastníků
- Zásada proporcionality a hospodárnosti
- Ochrana účinnosti veřejné správy
- Judikatura českých soudů
- Mezinárodní pohled na právo na spravedlivý proces

3. Procesní nástroje proti šikanózním podáním

- Odmítnutí zjevně bezdůvodného podání
- Zastavení řízení při zneužití práva
- Možnost spojení či vyloučení řízení
- Ukládání povinností k odstranění vad podání
- Lhůty a jejich využití
- Judikatura k šikanózním podáním

- Praktické příklady
- Limity procesních nástrojů

4. Role soudního přezkumu

- Úloha správních soudů při kontrole
- Judikatura k hranici mezi právem a šikanou
- Přezkoumatelnost rozhodnutí úřadu
- Riziko formalismu při odmítnutí podání
- Dopady na důvěru v rozhodování
- Srovnání s civilním řízením
- Význam odůvodnění pro soudní přezkum
- Praktické kazuistiky

5. Dokumentace a spis

- Povinnost přesné a úplné dokumentace
- Transparentnost úředního postupu
- Archivace opakujících se podání
- Význam spisu pro soudní přezkum
- Ochrana osobních údajů účastníků
- Praktické metody vedení spisu
- Prevence chyb v dokumentaci
- Nástroje elektronických spisů

6. Komunikace s kverulantem

- Profesionální a respektující přístup
- Prevence konfliktů a eskalace
- Techniky zvládání obtížných rozhovorů
- Limity komunikace při opakovaném obtěžování
- Zohlednění psychologických aspektů
- Role empatie a transparentnosti
- Praktické příklady z praxe
- Využití mediace a facilitace

7. Ochrana práv ostatních účastníků

- Rovnost účastníků v řízení
- Prevence zdržování řízení
- Zajištění přiměřených lhůt
- Vyvažování práv jednotlivce a veřejného zájmu
- Riziko diskriminace ostatních účastníků
- Ochrana práv slabších účastníků
- Judikatura k ochraně ostatních účastníků
- Praktické příklady

8. Ochrana úředníků

- Rizika osobních útoků a nátlaku
- Podpora vedení úřadu
- Opatření proti vyhoření úředníků
- Etická podpora a supervize
- Možnost přivolání policie při incidentu
- Ochrana zdraví a bezpečí zaměstnanců
- Vzdělávání úředníků v práci s obtížnými osobami
- Sdílení zkušeností mezi úřady

9. Psychologické aspekty kverulantství

- Motivace kverulantního chování
- Rozlišení mezi nemocí a strategií
- Práce s emocemi účastníka
- Možnost odborného posudku
- Vliv na atmosféru řízení
- Riziko přenášení stresu na úředníky
- Etické aspekty při posuzování
- Praktické kazuistiky

10. Etické a právní dilemata

- Riziko zásahu do práva na spravedlivý proces
- Vyvažování svobody projevu a ochrany úřadu
- Riziko formalismu v rozhodování
- Zásada proporcionality při zásahu
- Možnost zneužití pravomocí úřadu
- Prevence stigmatizace účastníka
- Povinnost zachování lidské důstojnosti
- Inspirace z judikatury

11. Metodické a systémové přístupy

- Vytváření interních postupů úřadu
- Sdílení dobré praxe mezi orgány
- Využití metodických doporučení ministerstev
- Elektronické nástroje pro sledování podání
- Koordinace mezi více úřady
- Školení a vzdělávání pracovníků
- Možnost legislativních změn
- Inspirace ze zahraničí

12. Kazuistiky a praktická cvičení

- Modelové příklady kverulantního chování
- Úspěšné případy zvládnutí situace
- Selhání a poučení z praxe
- Praktický nácvik komunikace s obtížným účastníkem
- Hodnocení hranice mezi právem a šikanou
- Restorativní přístup v komunikaci
- Doporučení pro metodické vedení pracovníků
- Shrnutí a akční kroky účastníků